

Statsutskottets betänkande N:o 40 med anledning av Regeringens proposition angående understödande från statens sida av en bostadshypoteksförening, därest en sådan bildas.

Riksdagen har jämte protokollsutdrag av den 25 sistlidne oktober till Statsutskottets beredning remitterat Regeringens proposition n:o 64 angående understödande från statens sida av en bostadshypoteksförening, därest en sådan bildas. Utskottet har i ärendet införskaffat Bankutskottets utlåtande, som bifogats detta betänkande.

Enligt utskottets åsikt är det oundgängligt, att staten för sin del effektivt främjar inrättandet av ifrågavarande viktiga penninganstalt och understöder dess verksamhet. Detta sker enligt utskottets åsikt ändamålsenligast och därjämte för staten förmånligast på det sätt, som i propositionen föreslås. I det utskottet således kunnat förena sig om Regeringens proposition, har utskottet likväl, på det att säkra garantier skulle erhållas för att hela landets allmänna fördel bleve opartiskt beaktad i ledningen av ifrågavarande anstalt, ansett nödigt föreslå, att Riksdagen uttryckligen såsom villkor för understöd av staten skulle uppställa, att av medlemmarna i föreningens styrelse minst tredjedelen bör utses av statsrådet. Utskottet anser det ävenledes vara tillbörligt, att föreningen ersätter staten samtliga trycknings- o. a. kostnader, vilka härflyta ur emissionen av de i propositionen avsedda obligationerna.

På grund av vad ovan anförts föreslår utskottet vördsamt,

Helsingfors, den 13 december 1926.

I ärendets behandling hava deltagit ordföranden Furuhjelm, ledamöterna Heikkinen, Hiidenheimo, Härmä, Hästbacka, Junes, Jussila, Kuisma, Linna, Paasonen, Po-

att, därest inom förloppet av ett år efter det lagen om bostadshypoteksföreningar blivit utfärdad, en i enlighet därmed bildad hela landet omfattande förening, som statsrådet finner vara förtjänt av understöd från statens sida och av vars styrelsemedlemmar minst tredjedelen utses av statsrådet, kommer till stånd, statsrådet är berättigat att åt föreningen överlämna statsobligationer, motsvarande ett belopp av högst 100,000,000 mark och

1) för vilka räntan är högst 5%,

2) vilka äro ouppsägbara från innehavarens sida,

3) som föreningen är berättigad att sälja eller på annat sätt överlåta endast till betäckande av liden förlust eller till gäldande av sin skuld, efter det för ändamålet först använts vad därtill enligt lag skall användas,

4) för vilka ränta erlägges endast för såvitt obligationerna använts på sätt under föregående punkt är sagt, och

5) vilka, för såvitt det icke varit nödvändigt att använda dem för det i 3 punkten angivna ändamål, böra återställas till staten, om föreningen upplöses.

janluoma, Puittinen, Ryynänen, E. Saari-
nen, Seppälä, Tarkkanen, Viljanen och
Wirta samt suppleanterna Hakala och
Welling.

RIKSDAGENS
BANKUTSKOTT.

Bilaga.

Helsingfors,
den 9 december 1926

Till Statsutskottet.

N:o 10.

I skrivelse N:o 50 av den 8 innevarande december har Statsutskottet anhållit om Bankutskottets utlåtande med anledning av Regeringens proposition N:o 64 angående understödande från statens sida av en bostadshypoteksförening, därest en sådan bildas.

I sitt betänkande N:o 6 med anledning av Regeringens proposition angående lag om bostadshypoteksföreningar har Bankutskottet omfattat den i Regeringens proposition uttalade uppfattningen, att de på bostadsfastighetskreditens område för närvarande rådande förhållandena äro i behov av reformering och att denna fråga är så nära förbunden med allmän fördel, att staten bör understöda en sådan reform, varjämte utskottet icke förbisett, att härav kunde följa lättnad i landets finansiella läge bland annat sålunda, att räntefotens sänkning därigenom skulle främjas.

Vad beträffar den omständigheten, på vilka villkor och i vilken form staten borde understöda bostadshypoteksföreningar, nämnes icke i Statsutskottets skrivelse, beträffande vilka punkter Bankutskottets utlåtande önskas. Bankutskottet nödgas därför beröra sådana detaljer, vilka kunna antagas komma ifråga.

Såsom den första framstår frågan, huruvida Regeringens förslag borde frångås, att ett direkt stöd för en hela landet omfattande bostadshypoteksförening skulle givas genom att åt föreningen överlämna statsobligationer ända till ett belopp av 100 milj. mark, och i stället beviljas statsgaranti åt förenin-

gens obligationer. En dylik ändring har Bankutskottet icke velat understöda, emedan föreningens med statens garanti utrustade obligationer lätt kunde komma att konkurrera med lån, som vid samma tid måhända i utlandet eftersträvas för statens egna behov.

Utskottet har erfarit, att i riksdagskretsar varit fråga om att såsom villkor för statens understöd borde uppställas, att föreningen finge emittera obligationer enbart i finska mark. Ett dylikt villkor anser utskottet icke vara ändamålsenligt, emedan särskilt under de första åren lånen måste upptagas i utlandet och långivaren därvid självfallet önskar deltaga i bestämmandet av den myntsort, i vilken skola upptagas.

Likaså har utskottet erfarit, att önskan föreligger att berättiga bostadshypoteksföreningen att använda de statsobligationer, som utgivas till densamma, till beviljande av kortvarig kredit. Härtill invänder utskottet, att sagda åtgärd helt och hållet skulle ändra karaktären av den säkerhets- och garantifond, till vars grundande obligationerna enligt propositionen avsetts att användas.

Däremot anser Bankutskottet det icke vara skadligt, om sådant villkor uppställes för statsgarantin, att i bostadshypoteksföreningens styrelse böra finnas flere av statsrådet utsedda medlemmar, ända till en tredjedel av hela medlemsantalet, vilket icke heller står i strid med Bankutskottets förslag till lag om bostadshypoteksföreningar.

Å Bankutskottets vägnar:

Yrjö Pulkkinen.

A. Lagerlöf.

Reservation.

Då jag icke kan omfatta regeringens förslag att utgiva statsobligationer för bildande av en bostadshypoteksförening, vilket enligt mitt formenande innebär att i viss mån dölja statens finansiella ställning, föreslog jag uti första läsningen att Regeringen skulle beviljas fullmakt att täcka statsgaranti för ifrågavarande belopp i stället för utgivande av obligationer. Detta förslag omfattades icke av utskottet, varför jag uti andra läsningen nödgades yrka på

propositionens förkastande. Som stöd härför anförde jag även att jag icke kan finna det välbetänkt att staten upprättar kreditanstalter av så många slag, emedan detta försvårar kontrollen av utgivna lån från av staten stödda penningeinrättningar.

På anförda grundar föreslår jag förty,

att Riksdagen måtte besluta förkasta propositionen.

Helsingfors, den 13 december 1926.

J. E. Hästbacka.

Stora utskottets betänkande N:o 61 med
anledning av Regeringens proposition angående understö-
dande från statens sida av en bostadshypoteksförening,
därest en sådan bildas.

Efter behandling av ovannämnda ärende
har stora utskottet beslutit omfatta det i
statsutskottets betänkande n:o 40 ingående
förslaget såsom sådant och får förty här-
med värdsamt föreslå,

*att Riksdagen måtte godkänna den
i statsutskottets anförda betänkande
ingående klämman.*

Helsingfors, den 14 december 1926.

**Riksdagens svar å Regeringens proposition
angående understödande från statens sida av en bostads-
hypoteksförening, därest en sådan bildas.**

Till Riksdagen har överlämnats Regeringens proposition angående understödande från statens sida av en bostadshypoteksförening, därest en sådan bildas, och har Riksdagen i ärendet emottagit Statsutskottets betänkande N:o 40.

Jämte det Riksdagen kunnat förena sig om Regeringens proposition, har Riksdagen likväl, på det att säkra garantier skulle erhållas för att hela landets allmänna fördel bleve opartiskt beaktad vid ledningen av ifrågavarande anstalt, ansett nödigt att uttryckligen såsom villkor för understöd av staten uppställa, att av medlemmarna i föreningens styrelse minst tredjedelen bör utses av statsrådet. Riksdagen anser det ävenledes vara tillbörligt, att föreningen ersätter staten samtliga trycknings- o. a. kostnader, vilka härflyta ur emissionen av de i propositionen avsedda obligationerna.

På grund av vad ovan anförts har Riksdagen beslutit

att, därest inom förloppet av ett år efter det lagen om bostadshypoteksföreningar blivit utfärdad, en i enlighet därmed bildad hela landet

omfattande förening, som Statsrådet finner vara förtjänt av understöd från statens sida och av vars styrelsemedlemmar minst tredjedelen utses av Statsrådet, kommer till stånd, Statsrådet är berättigat att åt föreningen överlämna statsobligationer, motsvarande ett belopp av högst 100,000,000 mark,

1) för vilka räntan är högst 5 %,

2) vilka äro ouppsägbara från innehavarens sida,

3) som föreningen är berättigad att sälja eller på annat sätt överlåta endast till betäckande av liden förlust eller till guldande av sin skuld, efter det för ändamålet först använts vad därtill enligt lag skall användas,

4) för vilka ränta erlägges endast för såvitt obligationerna använts på sätt under föregående punkt är sagt, och

5) vilka, för såvitt det icke varit nödvändigt att använda dem för det i 3 punkten angivna ändamål, böra återställas till staten, om föreningen upplöses.

Helsingfors den 18 december 1926.